

डी.ए.वी.सैंटिनरी पब्लिक स्कूल पश्चिम एन्क्लेव नई दिल्ली- 110087

कक्षा – अष्टमी

अर्धवार्षिक-परीक्षायै निर्धारित: पाठ्यक्रम: (2024-25)

खण्ड: 'क' अपठित- अवबोधनम् (10)

1. एकः अपठितः गद्यांशः (60 -80 शब्दपरिमितः) सरल संस्कृतगद्यांशः सरलकथा वा

- ⇒ एकपदेन पूर्णवाक्येन च अवबोधनात्मकं कार्यम्
 - ⇒ शीर्षकलेखनम्
 - ⇒ अनुच्छेद-आधारितं भाषिकं कार्यम्
- भाषिककार्याय तत्त्वानि –
- वाक्ये कर्तृ-क्रियापदचयनम्
 - विशेषण-विशेष्यचयनम्
 - पर्याय-विलोमपदचयनम्

खण्ड: 'ख' रचनात्मकं कार्यम् (15)

2. सङ्केताधारितम् औपचारिकम् अथवा अनौपचारिकं पत्रलेखनम् (मञ्जूषायाः सहायतया रिक्तस्थानपूर्तिमाध्यमेन)

3. चित्राधारितं वर्णनम् (मञ्जूषायाः सहायतया पूर्णवाक्यैः चित्रवर्णनम्)

4. संवादपूर्तिः /कथापूर्तिः (मञ्जूषायाः सहायतया रिक्तस्थानपूर्तिमाध्यमेन पूर्णः संवादः / कथा लेखनीया)

खण्ड: 'ग' अनुप्रयुक्त-व्याकरणम् (25)

5. वर्णविच्छेदः वर्णसंयोजनं च

6. सन्धिः - दीर्घः, गुणः

7. शब्दरूपाणि – (बहुविकल्पात्मकम्)

- ❖ अकारान्त-पुँल्लिङ्गशब्दाः - रामवत्
- ❖ आकारान्त-स्त्रीलिङ्गशब्दाः - लतावत्
- ❖ अकारान्त-नपुंसकलिङ्गशब्दाः - फलवत्
- ❖ ईकारान्त-स्त्रीलिङ्गशब्दाः - नदीवत्
- ❖ सर्वनामशब्दाः - तत्, किम् - (त्रिषु लिङ्गेषु) अस्मद्, युष्मद्

8. सङ्ख्या – 1- 50 पर्यन्तम्, 1-4 पर्यन्तं त्रिषु लिङ्गेषु केवलं प्रथमा विभक्तौ) (रिक्तस्थानपूर्तिमाध्यमेन बहुविकल्पात्मक-प्रश्नः)

9. कारक-उपपदविभक्तयः

- ❖ द्वितीया - परितः, उभयतः, प्रति, गम्, विना
- ❖ तृतीया - सह, अलम्, विना
- ❖ चतुर्थी - नमः, दा-यच्छ्, रुच्

10. धातुरूपाणि - (रिक्तस्थानमाध्यमेन) (बहुविकल्पात्मक)

पठ्, गम्, दृश्, भू, अस्, कृ, पा, लिख्, नम् (पञ्चलकारेषु)
सेव्, लभ्, रुच् (लट्लकारे)

11. प्रत्ययाः – क्त्वा, ल्यप्, तुमुन्

12. अव्ययपदानि – (रिक्तस्थानपूर्तिमाध्यमेन)

अत्र, तत्र, कुत्र, सर्वत्र, यदा, तदा, कदा, इतस्ततः, अपि

13. उपसर्गाः - अनु, अव, उत्, उप, अप, निर्, दुर्

खण्डः 'घ' पठित-अवबोधनम् (30)

प्रथमः पाठः - सुवचनानि

द्वितीयः पाठः - वसुधैव कुटुम्बकम्

तृतीयः पाठः - अहं नदी अस्मि

चतुर्थः पाठः - क्षमस्व महर्षे !

पञ्चमः पाठः - दिव्या गीर्वाणभारती

14. गद्यांश-आधारिताः प्रश्नाः

15. पद्य-(श्लोक)-आधारिताः प्रश्नाः

16. नाट्यांश-(संवाद)-आधारिताः प्रश्नाः

गद्यांश-पद्यांश-नाट्यांशान् अधिकृत्य अवबोधनात्मकं कार्यम्

⇒ एकपदेन पूर्णवाक्येन च प्रश्नोत्तराणि

⇒ भाषिककार्यम् –

● वाक्ये कर्तृ-क्रियापदचयनम्

● विशेषण-विशेष्यचयनम्

● पर्याय-विलोमपदचयनम्

17. एकस्य श्लोकस्य अन्वयः (अथवा) भावार्थः (मञ्जूषायाः सहायतया रिक्तस्थानपूर्ति माध्यमेन पूर्णः अन्वयः भावार्थः वा)

18. उचित-प्रश्ननिर्माणम्

19. पाठाधारित-कथापूर्तिः

(मञ्जूषायाः सहायतया रिक्तस्थानपूर्तिमाध्यमेन)

20. प्रसङ्गानुसारम् अर्थचयनम्

(पाठान् आधृत्य बहुविकल्पात्मकाः प्रश्नाः)